

MÅL:

Overvåking av spredning av fremmede arter

TIDSPERSPEKTIV:

Pågående

OPPDRAKSGIVER:

Miljødirektoratet

STUDIEOMRÅDE:

Hele landet

MELD FRA!

DERSOM DET DUKKER OPP NYE
FISKEARTER I VASSDRAG NÆR DEG.

CANADARØYE

– FREMMED FISK MED POTENSIAL FOR STOR SKADE

Foto: K. C Rambech

GLUPSK ROVFISK

Canadarøya er en nordamerikansk art som gyter og lever hele livet i innsjøer hvor den foretrekker kalde og dype sjøer. Ungfisken lever på dypt vann, mens større individ gjerne søker bytte i de øvre vannlag. Fisken vokser raskt, og går som regel tidlig over på fiskeføde der passende byttefisk finnes.

INNFØRSEL OG FOREKOMST

Canadarøya ble innført til Norge i første halvdel av 1970-tallet, først til Muruevvassdraget i Lierne, Nord-Trøndelag og så til OFAs anlegg i Sørkedalen, som

førte til utsettinger i flere vann i Osloområdet, bl.a. Lutvann og Nøkle vann i Østmarka og i Vienvannet i Ski/Hobøl. I 1993 ble arten første gang fanget i Narsjøen i Os, Hedmark, og i 2003 i Gråelvavassdraget i Stjørdal, Nord-Trøndelag. I Nord-Trøndelag er arten senere fanget i flere store og små innsjøer, sist i et tjern som ligger innenfor Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark. I 2016 ble det også fanget canadarøye i et vatn i Rana kommune, Nordland, og det hevdes at det også er fanget canadarøye i Røssvatnet, Hemnes kommune, Nordland.

Foto: C. Gjøvaag

INVASJONSPOTENSIAL

Canadarøye blir spredt av mennesker; enten vha. anleggsprodusert settefisk eller villfisk. Den har et lite invasjonspotensial, og videre spredning kan kun skje ved menneskelig hjelp. Det er ikke kjent at canadarøye har etablert seg i innsjøer oppstrøms utsettingssted. Hittil har den liten utbredelse i Norge, begrenset til ti innsjøer i Nord-Trøndelag, to innsjøer i Oslo, én innsjø i Hedmark og én innsjø i Nordland.

Ettersom det bare fanges ett og annet individ av canadarøye, ser det ut til at arten har problemer med å etablere tallrike bestander. Variasjonen i størrelse hos den fisken som fanges kan tyde på at det i enkelte innsjøer skjer gyting, men at svært få fisk vokser opp.

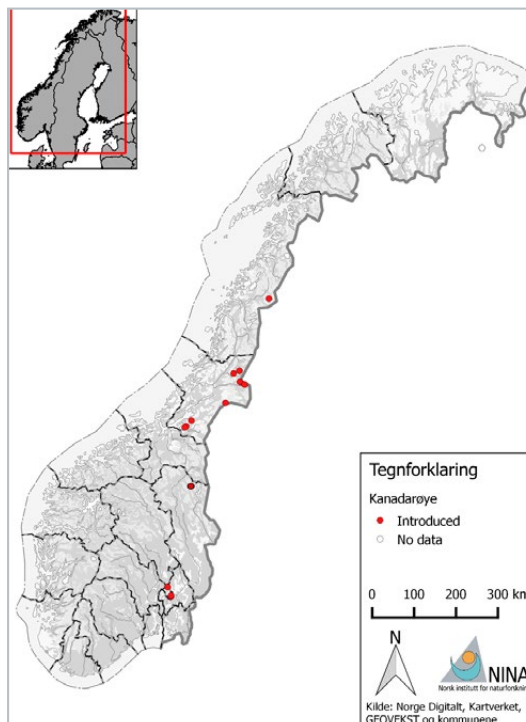
KONKLUSJON

Canadarøye har en begrenset utbredelse her i landet, men i løpet av de siste tiårene er det registrert flere nye innsjøer med canadarøye. Hver ny lokalitet øker sjansen for at videre spredning skjer med menneskers hjelp.

Selv om canadarøya så langt ser ut til å ha hatt liten effekt i de innsjøene der den er satt ut, er videre spredning svært risikabelt. Vi er ikke i stand til å forutse hvilken bestands-utvikling og dermed økologisk effekt canadarøya vil ha i nye lokaliteter.

ØKOLOGISK EFFEKT

I innsjøer i Canada krysser canadarøye og vanlig røye seg med hverandre. Avkommet blir kalt splake. I Sverige har det vært omfattende utsettinger av canadarøye men etter at det ble påvist hybridisering mellom canadarøye og røye ble denne aktiviteten stoppet. Det er også påvist splake her i landet. Canadarøya er fiskepiser i de frie vannmasser, og kan derved påvirke fiskearter som lever der, f.eks. småfalle røye, sik osv. I Lutvann ved Oslo hevdes det at den har utøvet en betydelig predasjon på røye.

Norsk Institutt for naturforskning, NINA, er en uavhengig stiftelse som forsker på natur og samspillet natur–samfunn. Vår kompetanse utøves gjennom forskning, utredningsarbeid, overvåking og konsekvensutredninger. NINA har ca 250 ansatte.

Fakta-ark gir populariserte sammendrag av publikasjoner/prosjekter fra NINA.

RELEVANT LITTERATUR:

Hesthagen, T. & Sandlund, O.T. 2016. Tiltaksrettet kartlegging og overvåking av fremmed ferskvannsfisk – en tilstandsvurdering av spredningen pr. 2016. NINA Rapport 1302.

REFERANSE TIL FAKTA-ARKET:

Hesthagen, T. & Sandlund, O.T. 2017. Canadarøye. Fremmed fisk med potensial for stor skade. NINA Fakta 1–2017. 2 s.

KONTAKTPERSONER:

Trygve Hesthagen, 995 93 389
trygve.hesthagen@nina.no

Odd Terje Sandlund, 926 06 683
odd.sandlund@nina.no

GRAFISK UTFORMING:

Kari Sivertsen/NINA

ISSN 1891-2397